

**บันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการยกระดับการดำเนินงานกิจกรรมทางกาย
ในกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ เขต 4**

วันอังคารที่ 5 กรกฎาคม 2565 เวลา 13.30 - 16.00 น.

ณ ห้องประชุมออนไลน์ <https://zoom.us/j/9019029104>

สถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ทีมสนส. ม.อ. : นายอุตตพิงศ์ แก้วทอง สถาบันนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ทีมคณะทำงานเขต 4 : ดร.ประเสริฐ เล็กสรรเสริญ

รศ. ดร. อริศรา เล็กสรรเสริญ

นายจิระเดช ทองเรือง

นายเคลื่อน คงสม

นายอุตตพิงศ์ แก้วทอง

ประเด็นที่คุยวันนี้ ประเด็นแรก อยากให้ช่วยสรุปกลไกพี่เลี้ยงในพื้นที่ มีระบบกลไก วางบทบาทอย่างไรบ้างในแต่ละกลไก วิธีการสำคัญที่ลงไปปฏิบัติการในพื้นที่ได้เจอจุดใดที่ต้องปรับบ้าง มีเทคนิคสำคัญอะไรที่จะไปยกระดับกองทุนตำบลให้เป็นพื้นที่ต้นแบบ

ประเด็นที่สอง เป็นการสรุปผลว่าทางเขต 4 ได้ไปทำแผนส่งเสริมกิจกรรมทางกายได้กี่แผน จำนวนโครงการมีกี่โครงการที่เข้ามาเขียนขอรับทุนจาก สปสช. จำนวนคนที่มาเข้าร่วมเรียนรู้ จำนวนโครงการที่ผ่านการอนุมัติมีกี่โครงการ มีการประเมินคุณค่าอย่างไรบ้าง กลุ่มคนที่ได้รับประโยชน์จากการอนุมัติโครงการมีกี่คน จำนวนกองทุนที่เป็นต้นแบบที่ทางเขต 4 ได้เลือกไว้ 4 กองทุน จะให้ช่วยสรุปข้อมูล one page ของ 4 กองทุนว่าจะประกอบด้วยข้อมูลอะไรบ้าง และตัวอย่างแผน โครงการ

ประเด็นสุดท้าย สรุปจำนวนพี่เลี้ยงระดับจังหวัดและพี่เลี้ยงกองทุนตำบลมีกี่คน พี่เลี้ยงมาจากหน่วยงานใดบ้าง แต่ละหน่วยงานมีบทบาทสำคัญอย่างไร ช่วยเสริมทีมกลไกในพื้นที่อย่างไรบ้าง เรื่องการจัดทำข้อมูลพี่เลี้ยงในเว็บ <https://localfund.happynetwork.org/project/assessor> และแบบประเมินการพัฒนาศักยภาพพี่เลี้ยง รบกวลงส่งลิงค์ให้พี่เลี้ยงช่วยตอบแบบสอบถามด้วย

กลไกการทำงาน วิธีการสำคัญ

ดร.ประเสริฐ เล็กสรรเสริญ

เวทีสุดท้าย เขต 4 ได้ดำเนินการถอดบทเรียนการทำงานที่ผ่านมา อาจจะทำคำถามที่เป็นโจทย์ที่นำเสนอมาได้บ้าง

วัตถุประสงค์การทำงานของเราจะสอดคล้องกับที่ ม.อ. ทำ พื้นที่ดำเนินการกองทุนของเขต 4 ปีนี้ที่เราทำที่อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี มีจำนวน 8 กองทุน เป็นกองทุนต้นแบบ 4 กองทุน กองทุนขยายผล 4 กองทุน ตามเอกสาร และดำเนินการตั้งแต่ปลายปีที่แล้วถึงพฤษภาคม 2565 ผู้รับผิดชอบหลัก คือ สนส. ม.อ. หน่วยงานสนับสนุน คือ สสส. กับ สปสช. หน่วยงานที่เคลื่อนไหวในพื้นที่ คือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และท้องถิ่นในพื้นที่

กิจกรรมที่ผ่านมา

1. ประชุมทีมพี่เลี้ยง 5 ครั้ง พี่เลี้ยงเป็นคณะทำงานด้วย กลไกการทำงานของเขต 4 ใช้พี่เลี้ยงเป็นตัวเคลื่อนงาน พี่เลี้ยงจะมี 3 ระดับ คือ ระดับจังหวัด มีตัวแทนจาก สสจ. ระดับอำเภอ คือ สาธารณสุขอำเภอที่ไปเชื่อมงานกับ พชอ. และระดับตำบล คือ ท้องถิ่นกับรพ.สต. การประชุมเป็นการทำความเข้าใจ เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการทำแผนงาน โครงการ และการวางแผนขับเคลื่อน เป็นส่วนหนึ่งที่เรากำลังพี่เลี้ยงให้เข้มแข็ง และวางการทำงานร่วมกัน

2. กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพกลไกกองทุนที่จะเคลื่อน ข้อ 1 เป็นกลไกสนับสนุนทีมที่จะปฏิบัติ ข้อ 2 นี้เป็นทีมในพื้นที่ ส่วนใหญ่ที่เราเชิญมาจะเป็นคณะกรรมการกองทุน ผู้รับผิดชอบกองทุน และผู้เสนอโครงการ เช่น ศูนย์เด็กเล็ก ชมรม กลุ่มต่าง ๆ เราพัฒนาศักยภาพเพื่อให้เป็นกลไกในการเคลื่อน ได้จัดประชุม 2 ครั้ง ครั้งแรกเน้นในเรื่องการสร้าง PA literacy สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำแผนงาน โครงการ ครั้งที่สอง เน้นไปที่การติดตามประเมินผล

จะเห็นว่ากลไกในการขับเคลื่อน คือ ใช้ทีมพี่เลี้ยงเป็นทีมสนับสนุน ใช้การพัฒนาศักยภาพของผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อน

3. กิจกรรมการยกระดับกองทุนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ จะมีกิจกรรมเฉพาะศูนย์การเรียนรู้ที่ได้รับการกำหนดเป็นเป้าหมาย 4 แห่ง จะมีงบประมาณส่วนหนึ่งจัดสรรให้เขาไปสร้างทีมย่อย คือ

- สร้างทีมพี่เลี้ยงระดับกองทุนขึ้นไป เพื่อการขับเคลื่อน
- สร้างการสื่อสารทำความเข้าใจกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่
- การติดตามประเมินผล การจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาโครงการ เรื่องการติดตามประเมินผล

4. กิจกรรมติดตามประเมินผลโครงการ สอบถามค้นหาปัญหา อุปสรรค จัดทำ workshop ตัดขาดตรงไหนก็แก้ไขกันตรงนั้น

5. กิจกรรมถอดบทเรียน ดำเนินการไปเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2565 ณ โรงแรมเวสต์เกต เรสซิเดนซ์ กิจกรรม มีดังนี้

- แบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มที่เป็นศูนย์เรียนรู้ 4 กองทุน 4 กลุ่ม และกลุ่มขยายผล 4 กองทุน รวมกันเป็น 1 กลุ่ม ทั้งหมดมี 5 กลุ่ม

- ประเด็นการถอดบทเรียน คือ

1. พี่เลี้ยงกองทุนเล่าประสบการณ์การทำงาน PA ช่วงที่ผ่านมาทั้งหมด เพื่อให้คนที่เข้าร่วมเข้าใจตรงกันว่าไปทำอะไรมาบ้าง

2. เริ่มกระบวนการนำเสนอผลการดำเนินงาน ให้วิเคราะห์ว่าสิ่งที่ทำอยู่ในขั้นตอนใดของโครงการ PA

3. รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่ เกิดอะไรขึ้นบ้าง

4. ปัจจัยความสำเร็จ และปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคมีอะไรบ้าง

5. ถ้าจะยกระดับต่อไป จะมีข้อเสนออย่างไร

- ผลการถอดบทเรียน

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนอยู่ในขั้นตอนใด หลังจากทำความเข้าใจ บอกล่า ประสพการณ์เสร็จแล้ว ได้เริ่มกระบวนการถอดบทเรียน ให้เขาบอกว่าผลการดำเนินการของตัวเองอยู่ใน ขั้นตอนไหน

1.1 ในส่วนของกลุ่มที่เป็นกองทุนต้นแบบ/ศูนย์การเรียนรู้ ส่วนใหญ่จะมีการจัดตั้งทีมพี่เลี้ยง จากหลายภาคส่วน กองทุนของเขาได้ไปสร้างกลไกในการขับเคลื่อนกองทุนโดยการจัดตั้งทีมพี่เลี้ยงจากภาค ส่วนต่าง ๆ ส่วนของกองทุนขยายผลยังไม่ได้มีการจัดตั้งทีมพี่เลี้ยงที่ชัดเจน ก็จะใส่ทีมพี่เลี้ยง คณะทำงานของ เราในการช่วยทำงาน

1.2 การสื่อสารทำความเข้าใจในกองทุนต้นแบบจะมีการทำได้ดีพอสมควร ส่วนกองทุนขยาย ผลทำได้ แต่ยังไม่สามารถบันทึกแผนงาน โครงการในโปรแกรมได้ดีเหมือนกับกองทุนที่เป็นศูนย์การเรียนรู้

1.3 เรื่องการทำแผนงาน โครงการ และการได้รับอนุมัติโครงการ ส่วนที่เป็นต้นแบบก็ทำได้ดี ส่วนกองทุนขยายผลมีการจัดทำแผนงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับ PA แต่ส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านการอนุมัติจาก คณะกรรมการกองทุน

1.4 การดำเนินกิจกรรมตามโครงการ ก็ทำได้

1.5 ส่วนที่ยังเป็นปัญหาของศูนย์การเรียนรู้ หรือกองทุนต้นแบบ คือ เรื่องการประเมิน ติดตามผล เนื่องจากเมื่อได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุนแล้ว จะมีระยะเวลาดำเนินการยึดไปถึงสิ้น ปีงบประมาณ คือ เดือนกันยายน ทำให้การจัดกิจกรรมมีความล่าช้า การติดตามประเมินจึงล่าช้าไปด้วย รวมถึงสถานการณ์โควิดด้วย

2. ประเมินผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจริง และความแตกต่างจากความคาดหวัง

สิ่งที่เป็นช่องว่าง คือ สิ่งที่ยัง ม.อ. และทางเราอยากให้เกิดขึ้น แต่ผลเกิดขึ้นบ้าง ไม่เกิดบ้าง

2.1 ต้องการให้เกิดความรู้ความเข้าใจต่อ PA ผลสำเร็จ คือ ทีมพี่เลี้ยง และผู้เสนอโครงการมี ความรู้ความเข้าใจต่อ PA แต่ยังมีช่องว่างอยู่ที่คณะกรรมการกองทุนที่จะสนับสนุนงบประมาณ รวมทั้งช่องว่าง เรื่องการรับรู้ในวงกว้างเกี่ยวกับ PA ยังไปไม่ถึงตรงนั้น ความรู้ความเข้าใจต่อ PA ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเกิดกับ ทีมพี่เลี้ยง และผู้เสนอของบที่เราไปพัฒนาศักยภาพ ส่วนคณะกรรมการกองทุนอาจจะต้องเป็นระยะต่อไป รวมถึงการขยายไปในพื้นที่ทั้งหมดในวงกว้าง หากจะทำโครงการนี้ก็ต้องดูว่ามีประเด็นอะไรที่เป็นช่องว่าง

2.2 มีทีมพี่เลี้ยงที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ เป็นวัตถุประสงค์หนึ่งที่เราสร้างกลไกให้พี่เลี้ยงมี ศักยภาพ ผลที่เกิดขึ้น คือ ทีมพี่เลี้ยงมีศักยภาพในการสื่อสาร การทำแผนงาน โครงการ ได้อย่างถูกต้อง สามารถกำกับติดตามประเมินผลโครงการได้ สิ่งที่จะต้องดูต่อ เป็นช่องว่าง คือ องค์ความรู้ และศักยภาพ ยังอยู่กับทีมพี่เลี้ยงเป็นหลัก การขยายวงให้เกิดศักยภาพในการทำแผนงาน โครงการ ในวงกว้างขึ้น มีความ จำเป็น สามารถใช้โปรแกรมของ ม.อ. ได้

2.3 คุณภาพโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน ผลที่เกิดขึ้น เรื่องคุณภาพโครงการ โครงการที่ผ่านการพิจารณาจากกองทุนดีขึ้นกว่าเดิม มีสถานการณ์ปัญหา วัตถุประสงค์ที่ชัดเจนขึ้น ส่วน ที่เป็นช่องว่าง คือ เรื่องการใช้โปรแกรม การรับรู้ของคณะกรรมการกองทุนในการใช้โปรแกรมยังไม่กว้างขวาง ซึ่งคณะกรรมการจะต้องช่วยสนับสนุนตรงนี้ อาจจะต้องขยายต่อไป

2.4 อยากให้มีการประเมินผลโครงการ PA สิ่งที่เกิดขึ้นจริง คือ โครงการที่เสนอของบไปอยู่ ระหว่างดำเนินการ ไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ คุณค่า หลังสิ้นสุดโครงการได้ เนื่องจากโครงการยังไม่สิ้นสุด

ล่าช้ามาจากโควิด การประเมินคุณค่าก็อาจจะไม่เต็มที่ ช่องว่างอีกเรื่อง คือ ตัวกิจกรรมที่อยู่ในแผน กำหนดไว้แล้วก็ควรจะต้องรายงานในที่ประชุมคณะกรรมการกองทุนทุกเดือน ทุกไตรมาส เพราะจะเกิดประโยชน์ เป็นการติดตามโครงการที่ได้รับอนุมัติไปในตัว อันนี้เป็นช่องว่างส่วนหนึ่งที่ยังไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจัง

2.5 การผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อน ความคาดหวัง คือ ต้องการให้เกิดการขับเคลื่อน PA เต็มพื้นที่ ตอนนี้อย่างไม่เห็นรูปธรรม เนื่องจากมีอุปสรรคบางส่วนที่เป็นเรื่องฐานข้อมูล สถานการณ์ เราไม่รู้ว่ารุนแรงมากน้อยแค่ไหน สถานการณ์จริงเป็นอย่างไร ข้อมูลที่นำมาทำเป็นสถานการณ์ที่พอจะดึงมา ค้นมาได้ ตรงนี้จึงเป็นช่องว่างส่วนหนึ่ง ส่วนที่ควรดำเนินการ คือ เรื่องการสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการทำโครงการ

2.6 การยกระดับกองทุนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ ตอนนี้มี 4 ศูนย์/กองทุน สิ่งที่ดีว่าเป็นช่องว่างของศูนย์การเรียนรู้ คือ จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพของทีมที่เลี้ยงต่อ รวมทั้งจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียนอย่างต่อเนื่องหลังจากโครงการสิ้นสุดต้องมีกิจกรรมนี้ต่อถึงจะบรรลุผลสำเร็จได้ดีขึ้น

3. รูปธรรมความสำเร็จที่เกิดขึ้น มี 6 ส่วนที่สำคัญ คือ

3.1 เกิดความรู้ เกิดนวัตกรรมในชุมชนด้าน PA มีการคิดค้นรูปแบบ วิธีการ เกิดองค์ความรู้ และมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปยังกลุ่มต่าง ๆ ด้วย

3.2 เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เอื้อต่อสุขภาพในด้านการมีกิจกรรมทางกาย มี PA มากขึ้น และมีเรื่อง 3 อ 2 ส มากขึ้น

3.3 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ หลังการทำโครงการมีการจัดสถานที่สาธารณะ ส่วนกลางให้มีการเข้าถึงและใช้บริการ พร้อมอุปกรณ์มากขึ้น มีโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาสถานที่ มีอุปกรณ์ บาง อบต. จัดสถานที่ทำงานให้มีพื้นที่มีกิจกรรมทางกายด้วย ศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียนมีพื้นที่จัดกิจกรรม PA มากขึ้น

3.4 นโยบายสาธารณะ บางโครงการมีการกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย มาร่วมกิจกรรมมากขึ้น เป็นข้อตกลงร่วม

3.5 กระบวนการของชุมชน มีการรวมกลุ่ม ระดมทุน

3.6 สุขภาวะทางปัญญา สุขภาวะทางจิตวิญญาณ รู้สึกภาคภูมิใจ เอื้ออาทร และรู้สึกว่าการกองทุนเป็นที่พึ่งของประชาชนได้

4. ปัจจัยความสำเร็จ

4.1 ทีมพี่เลี้ยง จ.นนทบุรี มีความขยันขันแข็งและเอาใจใส่ ร่วมกันเสนอความคิดเห็น และร่วมกันทำ

4.2 ผู้บริหารท้องถิ่นทุกท้องถิ่นของอำเภอบางใหญ่ให้ความสำคัญ

4.3 แกนนำชุมชนมีความเข้มแข็ง

4.4 ความร่วมมือของประชาชน ในบางพื้นที่ค่อนข้างดี ทำให้เราจัดกิจกรรมได้

5. ปัจจัยที่เป็นปัญหา อุปสรรค

5.1 สถานการณ์โควิด-19 เป็นสถานการณ์ที่สับสนเนื่องมาตลอด 2 ปีที่ผ่านมา ทำให้เป็นปัญหาในการดำเนินการเรื่องอื่นตามมาด้วย

5.2 ความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ มีปัญหาในส่วนของผู้ขอรับสนับสนุนงบประมาณ ยังเขียนโครงการด้วยตัวเองไม่ได้ พี่เลี้ยงต้องไปช่วย สิ่ง que ควรเกิดขึ้นในอนาคต คือ เขาสามารถเขียนโครงการได้เอง

5.3 ขาดการประชาสัมพันธ์ในกลุ่มเป้าหมาย ยังมีอุปสรรค ทำให้ยังไม่เกิดการรับรู้ในวงกว้าง

5.4 ขาดความรู้กิจกรรม PA อย่างกว้างขวาง หากประชาชนในพื้นที่เข้าใจ PA ทั้งหมดจะทำให้จัดกิจกรรมได้ง่ายขึ้น

5.5 เป็นปัญหาของเขตเมืองที่ประชาชนบางกลุ่มเข้าถึงยาก โดยเฉพาะพื้นที่ที่เป็นหมู่บ้านจัดสรร

6. การยกระดับการทำงานในอนาคต ควรต้องดำเนินการ

6.1 ภาคิเครือข่าย กรรมการต่าง ๆ ต้องมีการสร้างความรู้ เข้าใจหลักเกณฑ์การใช้งบที่ถูกต้อง สิ่ง que จะเกิดผลผลิต ผลลัพธ์เชิงปริมาณ และคุณภาพ คือ ต้องมีสมาชิกของเครือข่าย กลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น ไม่ใช่ทำเฉพาะกลุ่ม บางส่วน แต่ควรทำให้กว้างขวางมากขึ้น และใช้จ่ายงบให้ถูกต้อง

6.2 การวางแผนต่าง ๆ การค้นหารูปแบบนวัตกรรมใหม่ ๆ ต้องมีการพัฒนาแผนงานโครงการให้มีความหลากหลายมากขึ้น คำนึงถึงกลุ่มวัยต่าง ๆ ว่าทำ PA อะไรได้บ้าง มีการดูงาน แลกเปลี่ยนให้เกิดองค์ความรู้ สิ่งที่สำคัญ คือ PA ควรจะไปเชื่อมโยงมิติอื่นมากขึ้นทั้งวิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม เพราะตอนนี้โครงการทำในเชิงเดียวมาก อนาคตอาจจะต้องพัฒนาและผลักดันให้เกิดตรงนี้มากขึ้น เพื่อให้เกิดแผนงานที่มีคุณค่า เกิดผลลัพธ์ต่อสุขภาพ รวมทั้งทำให้เกิดศูนย์การเรียนรู้

6.3 การจัดทำฐานข้อมูล ถ้าจะยกระดับในอนาคต ประเด็นปัญหาที่พอกันมา คือ สถานการณ์จริงคืออะไร ถ้าข้อมูลไม่แน่นพออาจเกิดการทำงานที่ผิดพลาดบางเรื่อง คิดว่าเป็นปัญหาแต่อาจไม่เป็นปัญหาก็ได้ อนาคตอาจจะต้องทำข้อมูลสถานการณ์ให้ดีขึ้น มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน กลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ความต้องการคืออะไร แหล่งข้อมูลที่สามารถสืบค้นได้ ผลลัพธ์ที่ควรจะมี คือ ข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน สามารถนำไปวางแผนได้

ทั้งหมดคือสิ่งที่พามาทั้งหมด จะส่งไฟล์ให้คุณยุติพงศ์หลังการประชุม

นายเคลื่อน คงสม

ขอพูดในภาพของ พขอ. เรามีกลไกในการผลักดันเพื่อเข้าสู่ประเด็นรองของ พขอ. ปีนี้เรามีประเด็นหลัก 2 ประเด็น ประเด็น PA ถูกนำเข้ามาเป็นประเด็นรอง และเตรียมดำเนินการหาแนวร่วมขับเคลื่อนงานในประเด็น PA เพื่อให้เกิดเป็นแผนยุทธศาสตร์ภายใต้ภารกิจ กลุ่มเป้าหมายที่เราดำเนินการ คือ setting ที่ดำเนินการแต่ละกลุ่มทั้งโรงเรียน สถานประกอบการ และกลุ่มภาคประชาชนทั่วไป โดยกิจกรรมพวกนี้อาจจะต้องไปถึงกลุ่มเป้าหมายในประเด็นของกลุ่มปกติ กลุ่มป่วย และกลุ่มด้อยโอกาส เพื่อที่จะจัดสถานที่ให้เอื้อ อันนี้เป็นส่วนที่หนึ่ง

ส่วนที่สอง คือ การสื่อสารเรื่ององค์ความรู้ของกิจกรรม PA ไม่ใช่เฉพาะการออกกำลังกายเพียงอย่างเดียว แต่เป็นกิจกรรมประจำวันที่เขาทำอยู่ เพื่อให้มีลักษณะการออกกำลังกายที่เพียงพอ อีกอันหนึ่งคือกิจกรรมยามว่าง เป็นประเด็นที่อาจจะต้องพูดคุยกัน

ส่วนที่สาม เรื่องพื้นที่สาธารณะ ตอนนี้หลายท้องถิ่นที่มีโอกาสไปแลกเปลี่ยนพูดคุยกันกับผู้บริหาร บางพื้นที่ได้จับมือกับการท่องเที่ยวและกีฬาเพื่อสนับสนุนจัดกิจกรรม ก็สามารถนำมาบูรณาการร่วมกันได้

อีกส่วนคือสถานที่เอกชน มีหลายที่จัดสนามกีฬาเพื่อต่อประชาชนในพื้นที่ เช่น หมู่บ้านจัดสรร มีพื้นที่กลางให้ประชาชนมาร่วมออกกำลังกายได้ ตรงนี้ก็กำลังดูกันอยู่

อีกส่วนหนึ่ง คือ การบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ที่กำลังหารือกันอยู่ คือ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ของเรา คงขยับกันตั้งแต่นักเรียนเพื่อสร้างกระแส และกระตุ้นผู้ประกอบการให้มีส่วนร่วมในโครงการ อีกอันหนึ่ง คือ ชุมชนนโยบายบางใหญ่บ้านเรา เพื่อช่วยกันดำเนินการ อีกเรื่องที่กำหนดไว้ตอนแรกจะทำช่วงปลายเดือนกรกฎาคม แต่มีกิจกรรมจิตอาสาจึงต้องขยับไปต้นเดือนที่เราจะเยี่ยมเสริมพลัง โดยลงไปทุกท้องถิ่นสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนระดับอำเภอและระดับตำบล ใช้ชื่อว่า พชต. เพื่อขับเคลื่อนงานให้เห็นเป็นรูปธรรมและเชิงปฏิบัติชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งการสื่อสารนโยบายสาธารณะที่จะฝากเอาไว้ในเวทีนั้น

อีกส่วนหนึ่ง ช่วงต้นเดือนกันยายน จะมีงานบางใหญ่แฟร์ และงานกาชาด จะใช้เป็นเวทีมหกรรมคนพอ. ผนวกกับมหกรรมสุขภาพของคนบางใหญ่ ในการนำเสนอสิ่งดี ๆ ที่ขับเคลื่อนและแลกเปลี่ยนมา รวมทั้งศูนย์เรียนรู้ของ PA ที่มีการขับเคลื่อนงานก็อาจจะมีการจัดทำนิทรรศการต่าง ๆ เพื่อนำเสนอในเวทีนี้ให้ประชาชนที่มาชมงานได้เข้ามาเรียนรู้ ถ้ามีความสนใจก็สมัครเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นพลังสังคมในการขับเคลื่อน

สุดท้าย เรื่องการกำกับติดตาม จะต้องคุยกับคณะทำงานและชุดที่จะขับเคลื่อน PA และเรื่องงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการผลักดันกิจกรรม PA ของปีงบประมาณ 2566 ต่อไป

นายยุติติพงษ์ แก้วทอง

ประเด็นกลไกนี้ อาจารย์ประเสริฐสามารถแยกได้หรือไม่ว่ามีหน่วยงานใดเข้ามาเกี่ยวข้องบ้าง เช่น จากนักวิชาการ จากสาธารณสุขอำเภอ และที่ต่าง ๆ

ดร.ประเสริฐ เล็กสรรเสริญ

จะมีนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยมหิดล ทีมสาธารณสุขจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ และรพ.สต. ส่วนท้องถิ่นจะเป็น 8 ท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายดำเนินการของ อ.บางใหญ่ อันนี้จะเป็นทีมพี่เลี้ยงในการขับเคลื่อน

กลไกในการเคลื่อนของแต่ละกองทุน เขาจะไปสร้างทีมของเขาเอง จะเป็นหน่วยงานในพื้นที่มีทั้งศูนย์เด็กเล็ก โรงเรียน ท้องถิ่น ผู้นำชุมชน กรรมการกองทุน อันนี้เป็นพี่เลี้ยงระดับกองทุน จะมีงบประมาณให้เขาได้ไปเคลื่อน เป็นแกนในการเคลื่อน ส่วนนี้จะเฉพาะกองทุนที่เป็นศูนย์เรียนรู้ ส่วนกองทุนขยายผลยังไม่

ดังนั้น มี 2 ส่วน คือ ทีมพี่เลี้ยงแกนหลัก 15 คน และกลไกทีมกองทุน จะขอรายชื่อจากกองทุนและส่งให้ภายหลัง

นายเคลื่อน คงสม

พอ. เราได้รับความร่วมมือจากอาจารย์มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ พระราม 5 ในเรื่องการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการ ตัวแทนสมัชชาสุขภาพจังหวัดนนทบุรี ได้มาร่วมกระบวนการเป็นกระบอกเสียงในการสื่อสารเรื่อง PA เราได้นำมาบูรณาการร่วมกันเป็นความร่วมมือหลายภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อน PA ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น

ส่วนที่คิดว่าเป็นข้อจำกัด คือ เรื่องฐานข้อมูล ควรต้องมีการดำเนินการว่าเก็บข้อมูลอย่างไรให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย อาจจะใช้เวลาช่วงต้นปีงบประมาณในการขับเคลื่อนงานเพื่อให้เห็นภาพบริบทของบางใหญ่แล้วเราจะเดินต่อกันอย่างไร

นายอุตตพิงศ์ แก้วทอง

สมาชิกจังหวัดเข้ามามีบทบาทอย่างไรบ้าง พี่เลี้ยงของเราเป็นสมาชิกจังหวัดด้วยหรือไม่

นายเคลื่อน คงสม

สมาชิกจังหวัดจะมีนโยบายการขับเคลื่อน แล้วเราก็ชี้ประเด็นว่าบางใหญ่จะทำเรื่องไหนบ้าง เขาก็จะประสานกับแหล่งงบประมาณ เช่น สสส. ก็จะสนับสนุนงบประมาณมาบางส่วนให้เราได้ขับเคลื่อนงานในพื้นที่ได้ ตรงนี้เป็นประเด็นที่เราพูดคุยกันอยู่

ดร.ประเสริฐ เล็กสรรเสริญ

พี่เลี้ยงของเราเป็นสมาชิกจังหวัดด้วย อาจารย์เองก็เป็นรองประธานคณะกรรมการทำงานสมาชิกจังหวัด ทางอาจารย์คณะสาธารณสุขมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ก็ได้มาเป็นที่ปรึกษาของสมาชิกจังหวัดด้วย
ดังนั้น สิ่งที่เราทำมีความเชื่อมโยงตัวกลไกในพื้นที่พวกนี้

นายอุตตพิงศ์ แก้วทอง

ตอนนี้เห็นกลไกที่เข้ามาเชื่อมโยงก็มี กลไก พขอ. กลไกสมาชิกจังหวัด มาบูรณาการกับทีมพี่เลี้ยงของเขต 4

แผนงาน การพัฒนาข้อเสนอโครงการ การติดตามโครงการ กลุ่มเป้าหมายโครงการ และกองทุนสุขภาพตำบลต้นแบบ

นายอุตตพิงศ์ แก้วทอง

ขอเสนอตัวอย่างการทำข้อมูล one page กองทุนสุขภาพตำบลต้นแบบ เป็นการสรุปงานของ U2T ใน 1 หน้า มีข้อมูล ดังนี้

- ข้อมูลพื้นที่ตำบล
- ข้อมูลสถานการณ์ในพื้นที่
- เป้าหมาย
- โครงการที่กำลังพัฒนาในปี 2565
- โครงการติดตามประเมินผล
- ตัวอย่างโครงการเด่นพร้อมภาพประกอบ
- กลไกการดำเนินงาน เช่น พี่เลี้ยงกองทุน พี่เลี้ยงระดับเขต เครือข่าย ชมรม
- ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เช่น โครงการติดตามก็โครงการ ตัวอย่างโครงการดี ๆ
- ผู้รับผิดชอบกองทุน
- พี่เลี้ยงกองทุน

จะรบกวนให้ทีมช่วยกันออกแบบดูว่าข้อมูลนี้ครอบคลุมหรือยัง จะได้ส่ง template ให้ช่วยเติมข้อมูลต่อไป

ดร.ประเสริฐ เล็กสรรเสริญ

คิดว่าได้อยู่ แต่ต้องแปลงลักษณะเนื้อหา แต่โครงสร้างได้อยู่ ของเขต 4 มีศูนย์การเรียนรู้ก็จะแปลงตรงนั้นมา

นายจิระเดช ทองเรือง

แผนกิจกรรมทางกายของเรามี 8 แผน โครงการที่พัฒนามี 41 โครงการ และโครงการติดตาม 36 โครงการ จากแผนเรามี 8 กองทุน ก็เท่ากับมีกองทุนละ 1 แผน ครอบคลุมเป้าหมาย

หากแยกรายละเอียดจากโครงการที่พัฒนา 41 โครงการ แบ่งย่อยแต่ละกองทุน พบว่า มีโครงการที่ควรดำเนินการ 93 โครงการ กองทุนที่มีจำนวนเยอะที่สุด คือ พื้นที่ต้นแบบที่เทศบาลเมืองบางแม่นาง มีโครงการติดตาม 9 โครงการ ส่วนเทศบาลตำบลเสาชิงหิน และเทศบาลตำบลบางม่วง ที่ไม่มีเพราะเทศบาลเสาชิงหินช่วงเริ่มต้นไม่มีรหัสเข้าใช้โปรแกรม

ปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ บางแห่งรอการอนุมัติจากคณะกรรมการเพราะสถานการณ์โควิด

กองทุนที่เราเลือกเป็นต้นแบบ เช่น เทศบาลตำบลบางใหญ่ โครงการที่ควรดำเนินการ 13 โครงการ โครงการที่พัฒนา 7 โครงการ และโครงการติดตาม 7 โครงการ การประเมินคุณค่ายังไม่มี เพราะโครงการยังไม่สิ้นสุด

พื้นที่ต้นแบบแห่งที่ 2 คือ เทศบาลตำบลบ้านบางม่วง มีจุดเด่น คือ ให้ผู้ขอรับงบกองทุน บันทึกข้อมูลผ่านระบบโปรแกรมเข้ามาให้กรรมการพิจารณา มีโครงการที่ควรดำเนินการ 13 โครงการ โครงการที่พัฒนา 7 โครงการ และโครงการติดตาม 5 โครงการ

พื้นที่ต้นแบบแห่งที่ 3 คือ เทศบาลตำบลบางแม่นาง มีโครงการที่ควรดำเนินการ 9 โครงการ โครงการที่พัฒนา 10 โครงการ เหตุผลที่มีเยอะกว่าเพราะมีโครงการบางส่วนอนุมัติไปแล้ว จึงเอามาทันทีในช่วงติดตามโครงการเลยไม่ได้เริ่มต้นจากการพัฒนาโครงการ และโครงการติดตาม 9 โครงการ

พื้นที่ต้นแบบแห่งที่ 4 คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ ซึ่งเป็นพื้นที่เดียวกันกับเทศบาลตำบลบางใหญ่ มีโครงการที่ควรดำเนินการ 13 โครงการ โครงการที่พัฒนา 8 โครงการ และโครงการติดตาม 8 โครงการ อยู่ในช่วงของการรอการประเมินคุณค่า

ทั้ง 4 พื้นที่ต้นแบบถ้าระยะเวลาการดำเนินการของ ม.อ. ถ้าไม่สิ้นสุดในช่วงพฤษภาคม เราก็ยังมีเวลาในการประเมินคุณค่าให้กับทาง ม.อ. ได้ มีบางแห่งประเมินแล้ว เช่น อบต.บางใหญ่ แต่เรายังไม่ได้ดูรายละเอียด ส่วนที่อื่นที่ยังไม่ประเมินเพราะโครงการเพิ่งได้รับการอนุมัติและกิจกรรมสิ้นสุดเดือน ก.ย. ก็จะทำให้โครงการสิ้นสุดและประเมินคุณค่า

นายยุติพิงศ์ แก้วทอง

หากเสร็จสิ้นโครงการแล้ว รบกวนทางพี่เลี้ยงช่วยประเมินคุณค่าให้กับโครงการของพื้นที่ต้นแบบด้วย

ดร.ประเสริฐ เล็กสรรเสริญ

อาจต้องปรับข้อมูลที่ช่วยสนับสนุนในการทำแผนงาน โครงการ ช่วยกองทุน พี่เลี้ยงจังหวัดต้องมีข้อมูลสถานการณ์ที่ใกล้เคียงแต่ละกองทุนให้เป็นข้อมูลนำเข้คร่าว ๆ เพราะถ้าให้กองทุนหาข้อมูลสถานการณ์เองอาจจะยาก และผิดพลาดได้ ถ้าจะทำให้โครงการมีคุณภาพมากขึ้นก็ต้องช่วยในเรื่องฐานข้อมูล PA ในพื้นที่ หรืออาจจะต้องมีกิจกรรมสำรวจ หรือทำให้ได้ข้อมูลมา

สรุปจำนวนพี่เลี้ยงระดับเขต ระดับจังหวัด และการบูรณาการพี่เลี้ยงจากกลไกในพื้นที่

ดร.ประเสริฐ เล็กสรรเสริญ

จำนวนพี่เลี้ยง 15 คน ส่วนพี่เลี้ยงแต่ละกองทุนจะรวบรวมอีกครั้ง เป็นพี่เลี้ยงที่อยู่ในศูนย์การเรียนรู้ 4 แห่ง อาจจะมีทีมย่อยของเขา

ส่วนการบูรณาการพี่เลี้ยง เนื่องจากพี่เลี้ยงมาจากหลายภาคส่วน จึงมีบทบาทในการสนับสนุนกองทุนแตกต่างกัน เช่น พี่เลี้ยงที่มาจาก สสจ. จะสนับสนุน 2 ส่วน คือ กลุ่มงานประกันสุขภาพเป็นส่วนที่ดูแลกองทุนตำบล จะเห็นการเคลื่อนของงานกองทุนตำบล ส่วนงานยุทธศาสตร์ที่คุณจิระเดชอยู่จะทำเรื่องแผนงานโครงการด้านสาธารณสุขของ สสจ. ก็สามารถมองเห็นภาพสุขภาพของจังหวัด

พี่เลี้ยงที่เป็นฝ่ายวิชาการที่มาจากอาจารย์มหาวิทยาลัยก็ช่วยข้อมูลเชิงวิชาการ

พี่เลี้ยงระดับอำเภอ คุณเคลื่อน จาก สสอ. จะช่วยเชื่อมต่อกับ พขอ. ไปเสนอในเวทีต่าง ๆ และเวที พขอ. ทำให้ พขอ. หยิบยกประเด็น PA ขึ้นมาเป็นประเด็นใน พขอ.

พี่เลี้ยงกลไกในพื้นที่ จะมี อบต. เทศบาล รพ.สต. ช่วยดูเรื่องภาคีเครือข่าย การเชื่อมโยงกับผู้บริหารท้องถิ่น ทำให้การขับเคลื่อนงานทำได้สะดวก มีประสิทธิภาพ

ทั้งหมดเป็นทีมงาน แล้วก็ไปเชื่อมกับสมัชชาสุขภาพ เป็นการบูรณาการความร่วมมือกับเรา

นายภูติพิงศ์ แก้วทอง

เขต 4 มีกลไก กท. เข้ามาร่วมสนับสนุนงบประมาณให้กับพื้นที่ด้วยหรือไม่ ทาง ม.อ. เองได้มีความร่วมมือกับกท. ทำโครงการนำร่องในพื้นที่จังหวัดราชบุรีและจังหวัดตรัง ให้กลุ่มชมรมต่าง ๆ มาเขียนโครงการขอทุนจากกองทุน

นายเคลื่อน คงสม

เป็นความร่วมมือของเทศบาลบางแห่งที่นายกฯ ไปพูดคุยกับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเพื่อจะดึงงบประมาณด้านกิจกรรม PA ในพื้นที่ มีความร่วมมือด้วยดีน่าจะดึงงบประมาณส่วนหนึ่งมาดำเนินการ

ข้อเสนอแนะและแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป

ดร.ประเสริฐ เล็กสรรเสริญ

ถ้ามีการดำเนินโครงการในระยะต่อไป จะขยายภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ขยายกลุ่มเป้าหมายเพราะแต่ละพื้นที่จะมีกลุ่มองค์กร ชมรม ที่ยังไม่มีโอกาสเข้ามารับงบจากกองทุนแต่เขามีศักยภาพ ตรงนี้พี่เลี้ยงจะต้องมีบทบาทในการแสวงหาทีม เครือข่าย เข้ามาร่วมขับเคลื่อนให้มากขึ้น แทนที่จะอยู่ในเครือข่ายเดิม ๆ

บทบาทพี่เลี้ยงจะต้องสนับสนุนเรื่องข้อมูลสถานการณ์ ช่วยขยายภาคีเครือข่าย กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ให้มากขึ้น และหานวัตกรรม ประเด็นให้มีความหลากหลายและเชื่อมโยงกับมิติต่าง ๆ เช่น สิ่งแวดล้อม ไม่ใช่กิจกรรม PA โดด ๆ แต่ได้มิติอื่นร่วมด้วย ได้พัฒนาชุมชนด้วย ได้ออกกำลังกายด้วย และช่วยกองทุนคิดว่าถ้ากองทุนมีศักยภาพแบบนี้จะสามารถทำกิจกรรมใดได้บ้าง เป็นตัวเลือกให้เขาเกิดแนวคิดได้ง่ายขึ้น

การเชื่อมโยงกับ พขอ. ในอนาคตต้องมีกลไกในการเชื่อมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น คิดว่า 120 กองทุนที่ทำในปีนี้ก็อาจจะเชื่อมโยงกับ พขอ. ได้ไม่ดี เพราะไม่มีอะไรเป็นตัวเชื่อม อนาคตถ้าจะทำประเด็น พขอ. กับ ประเด็นในพื้นที่ไปด้วยกัน จะต้องมีกลไกในการเชื่อมต่อ

นายจิระเดช ทองเรือง

พี่เลี้ยงของบางใหญ่ส่วนใหญ่จะอยู่ในสาธารณสุขกับ อปท. เป็นหลัก แต่บางใหญ่จะมีคลินิกเอกชน คลินิกชุมชนอบอุ่นในพื้นที่ ซึ่งคลินิกรับผิดชอบประชากรส่วนหนึ่งที่เป็นบัตรทอง เขาก็สามารถของบจาก กองทุนสุขภาพท้องถิ่นได้ ถ้ามีโครงการต่อขยายน่าจะนำมาเป็นพี่เลี้ยง ภาศึเครือข่ายของเราได้ เพราะเขามี บุคลากรการแพทย์อยู่ด้วย

ประเด็น พขอ. เนื่องจากประธาน พขอ. เป็นนายอำเภอ ส่วนใหญ่จะมีวาระ 2 ปี เมื่อมีการเปลี่ยนตัว นโยบายก็เปลี่ยน ถ้าจะให้เกิดความยั่งยืนในประเด็น PA อาจจะต้องไปสร้างความเข้มแข็งในส่วนของท้องถิ่น กับส่วนอื่นที่เล่นเรื่องนี้

บริบทของ อ.บางใหญ่ มาจากชนบท เพิ่งจะมาเปลี่ยนแปลงเป็นเมืองไม่กี่ปี แต่พื้นเพเดิมจะมีกลุ่มออก กำลังกายแอร์บิกอยู่ตามห้าง มองว่าถ้าไปเชื่อมกับห้างใหญ่ ๆ ในพื้นที่ก็จะสามารถขยายกิจกรรมทางกายได้

นายเคลื่อน คงสม

ประเด็นการใช้กองทุน ไตรมาสที่ 4 ของปีงบประมาณน่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มต่าง ๆ ที่ สนใจด้านสุขภาพ มีแผนงาน โครงการส่งเสริมสุขภาพ และสนใจกองทุน สามารถยื่นเรื่องแต่ละกองทุนได้ โดยไม่คำนึงถึงงบประมาณก่อน แต่ให้ยื่นเข้าไป

คณะกรรมการกองทุน น่าจะมีการจัดทำแผนงานสุขภาพประจำปีเพื่อรองรับกองทุนที่ได้รับจัดสรร เพราะวัตถุประสงค์หลักเพื่อจัดกรอบวงเงิน จัดกรอบงบประมาณไว้ ให้เห็นมุมมองการขับเคลื่อนงานได้ในช่วง ไตรมาส 4 เพราะว่าถ้าสามารถพิจารณาอนุมัติในปีงบประมาณได้ ในไตรมาส 4 เช่น ปีงบประมาณ 66 อนุมัติตั้งแต่ ส.ค. - ก.ย. 65 การทำข้อตกลงที่จะรับเงินและมาขับเคลื่อนงานมันก็จะเกิดผล เกิดประโยชน์มากขึ้น และสามารถ ติดตามงบประมาณได้ 3,6,9 เดือนก็จะเห็นผล ไม่เหมือนกับที่ผ่านมาที่อนุมัติในช่วงไตรมาส 3 ของปีงบประมาณ การดำเนินงานจะยาก และไม่สามารถประเมินคุณค่าได้ ส่วนนี้ต้องอาศัยพี่เลี้ยง หรือเจ้าหน้าที่กองทุน หรือทีม ของเราประสานความร่วมมือ ทำความเข้าใจกับคณะกรรมการ

แผนงานสุขภาพ โครงการที่จะบรรจุเข้าสู่แผน คือ โครงการใหม่กับโครงการต่อเนื่อง บางโครงการ สำเร็จก็นำมาขับเคลื่อนต่อ ขยายกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น เป็นการต่อยอด ส่วนโครงการใหม่ต้องสร้างแนวคิด ให้เกิดความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายมากขึ้น ถ้ามองเรื่อง PA อย่างเดียวก็จะได้เรื่องเดียว แต่ถ้ามองมิติคุณภาพ ชีวิต หรือมิติสุขภาพโดยรวมเราจะได้ประเด็นหลากหลาย และใช้งบได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์กองทุน ไม่ผิด ระเบียบ น่าจะเกิดประโยชน์กับผู้ขอสนับสนุนงบประมาณ

ดร.ประเสริฐ เล็กสรรเสริญ

การบันทึกข้อมูลบนเว็บไซต์ของ สนส. ม.อ. ค่อนข้างที่จะดี ทำให้เห็นภาพทั้งหมด และเรียกสืบค้น ติดตามได้สะดวก จะทำให้เชื่อมกับระบบของ สปสช. ได้อย่างไร เพราะกองทุนต้องใช้โปรแกรมของ สปสช. ด้วยเพราะเป็นภาคบังคับ ส่วนของ สนส. ม.อ. เป็นโปรแกรมเสริมเพื่อช่วยให้การจัดการแผนงาน โครงการ การขับเคลื่อนเรื่องสุขภาพมีประสิทธิภาพมากขึ้น จะทำอย่างไรให้ทั้งสองโปรแกรมมาผนวกเป็นอันเดียวกันได้ ทำให้คนทำงานไม่ยุ่งยาก ทำอันเดียว เขาก็เต็มใจที่จะทำ การทำงานในอนาคตก็จะดีขึ้น

ตัวรหัสผู้ใช้โปรแกรมสามารถใช้ได้ต่อเนื่องหรือไม่หากทาง ม.อ. ไม่ได้ทำกับ สปสช. แล้ว

นายภูติพิงค์ แก้วทอง

สามารถใช้ได้ต่อเพราะเขต 12 นำไปใช้เต็มรูปแบบ ระบบนี้จะอยู่กับ สปสช. เขต 12 ไปตลอด กองทุน ที่เคยใช้มาแล้วแต่ปีนี้ไม่ได้เข้าร่วมก็ยังสามารถใช้ได้เหมือนเดิม ข้อมูลยังถูกเก็บไว้ในระบบ